

Budżety gospodarstw domowych w województwie mazowieckim w 2019 r.

25.09.2020 r.

↑103,8

Dynamika przeciętnego miesięcznego dochodu rozporządzalnego na 1 osobę w gospodarstwie domowym r/r

W 2019 r. po raz kolejny odnotowano poprawę sytuacji materialnej gospodarstw domowych. W porównaniu z rokiem poprzednim gospodarstwa domowe osiągały wyższe dochody, większe też ponosiły wydatki. Odnotowano spadek spożycia większości podstawowych artykułów żywnościowych oraz spadek wyposażenia gospodarstw domowych w urządzenia trwałego użytkowania starej generacji. Subiektywna ocena sytuacji materialnej gospodarstw domowych uległa dalszej poprawie.

Badanie budżetów gospodarstw domowych pełni ważną rolę w ocenie poziomu życia ludności, jest bowiem jedynym źródłem informacji o dochodach, wydatkach, spożyciu ilościowym żywności oraz o wyposażeniu gospodarstw domowych w dobra trwałego użytkowania. Prowadzone jest metodą reprezentacyjną (opartą na próbie losowej), która daje możliwość uogólnienia (z określoną precyzją) uzyskanych wyników na wszystkie gospodarstwa domowe. Prezentowane wyniki badania ustalono na podstawie oświadczeń osób biorących w nim udział.

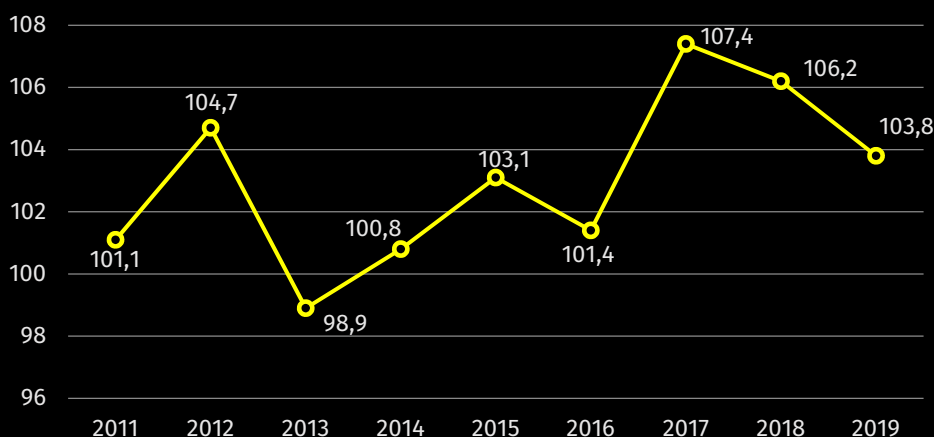
W 2019 r. w województwie mazowieckim badaniem tym objęto 5488 gospodarstw domowych (5352 w 2018 r.), co stanowiło 15,3% wszystkich gospodarstw zbadanych w kraju. Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym wyniosła 2,51 (w 2018 r. – 2,59). Gospodarstwo osób pracujących przeciętnie składało się z 1,11 osoby, tj. nieznacznie mniej niż w 2018 r. W skali roku przeciętna liczba osób w gospodarstwie pobierających świadczenia społeczne zmniejszyła się z 1,08 do 0,73 osoby, natomiast w gospodarstwach osób pozostających na utrzymaniu zwiększyła się z 0,33 do 0,61 osoby.

Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym wyniosła 2,51, tj. mniej niż w kraju (2,61)

Dochody gospodarstw domowych

Decydujący wpływ na poziom warunków życia członków gospodarstwa domowego ma dochód rozporządzalny, który jest sumą bieżących dochodów (pieniężnych i niepieniężnych) gospodarstwa domowego pomniejszoną o podatki od dochodów, spadków, darowizn oraz nieruchomości. Przeznaczany jest na wydatki oraz przyrost oszczędności.

Wykres 1. Dynamika przeciętnego miesięcznego dochodu rozporządzalnego na 1 osobę w gospodarstwach domowych (rok poprzedni=100)

W 2019 r. w gospodarstwach domowych w województwie mazowieckim przeciętny dochód rozporządzalny na 1 osobę wynosił 2108,01 zł. Jego wartość zwiększyła się o 3,8% (o 76,42 zł) w stosunku do analogicznego dochodu sprzed roku i była o 15,9% (o 288,87 zł) wyższa od przeciętnego dochodu rozporządzalnego w kraju (1819,14 zł).

W porównaniu z 2018 r. największy wzrost dochodów o 11,1% nastąpił ze świadczeń społecznych, w mniejszym stopniu z pracy na własny rachunek o 7,5% oraz z pracy najemnej o 2,4%. Natomiast spadek dochodów odnotowano w przypadku dochodów osiągniętych z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie o 20,7%.

Przeciętny dochód rozporządzalny na 1 osobę w województwie mazowieckim był o 15,9% wyższy od przeciętnego dochodu rozporządzalnego w kraju

Tablica 1. Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych

WYSZCZEGÓLNIENIE	2018	2019	
		w złotych	w odsetkach
Dochód rozporządzalny	2031,59	2108,01	100,0
w tym dochód do dyspozycji	1967,62	2043,59	96,9
w tym:			
z pracy najemnej	1123,30	1149,98	54,6
z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie	98,05 ^a	77,78 ^b	3,7
z pracy na własny rachunek	234,20	251,85	11,9
ze świadczeń społecznych	485,04	538,86	25,6

a–b Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: a–16,12%, b–14,28%.

Na dochód rozporządzalny gospodarstwa domowego składają się przede wszystkim dochody z pracy najemnej oraz dochody ze świadczeń społecznych. W 2019 r. ich udział w dochodzie rozporządzalnym wynosił odpowiednio 54,6% i 25,6%.

W porównaniu z 2018 r. zwiększył się udział dochodów ze świadczeń społecznych (o 1,7 p. proc.) oraz udział dochodów z pracy na własny rachunek (o 0,4 p. proc.). Zmniejszył się natomiast udział dochodów z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie (o 1,1 p. proc.) i dochodów z pracy najemnej (o 0,7 p. proc.).

Dochód rozporządzalny pomniejszony o pozostałe wydatki (m.in. kwoty przekazane innym gospodarstwom domowym i instytucjom niekomercyjnym, w tym dary; niektóre podatki, składki na ubezpieczenia społeczne płacone samodzielnie przez podatnika, odszkodowania za wyrządzone szkody) jest dochodem do dyspozycji. Gospodarstwa domowe przeznaczają go na zakup towarów i usług konsumpcyjnych oraz przyrost oszczędności. W 2019 r. w województwie mazowieckim dochód do dyspozycji przypadający na 1 osobę w gospodarstwach domowych wyniósł 2043,59 zł, tj. o 3,9% więcej w stosunku do 2018 r. Jednocześnie był wyższy od przeciętnego w kraju o 15,5% (o 274,94 zł).

Wydatki gospodarstw domowych

W 2019 r. przeciętne miesięczne wydatki gospodarstwa domowego na 1 osobę w województwie wynosiły 1476,26 zł i były o 3,9% (55,13 zł) wyższe niż przed rokiem. Wydatki miesięczne ponoszone przez 1 osobę w województwie mazowieckim były o 17,9% (o 224,53 zł) wyższe niż przeciętnie ponoszone w kraju (1251,73 zł).

Udział przeciętnych miesięcznych wydatków na 1 osobę w dochodzie rozporządzalnym ukształtował się na poziomie 70,0%, takim samym jak w 2018 r. (w kraju relacja ta wyniosła 68,8%, tj. o 1,3 p. proc. mniej niż rok wcześniej).

Drugim co do wielkości źródłem dochodów gospodarstw domowych były dochody osiągnięte ze świadczeń społecznych

Udział wydatków w dochodzie rozporządzalnym wyniósł 70,0% podobnie jak rok wcześniej

Wykres 2. Dynamika przeciętnych miesięcznych wydatków na 1 osobę w gospodarstwach domowych (rok poprzedni=100)

W stosunku do 2018 r. zwiększyły się np. wydatki na łączność (o 25,6%), edukację (o 12,9%), zdrowie (o 11,3%), użytkowanie mieszkania i nośniki energii (o 9,1%), żywność i napoje bezalkoholowe (o 6,4%). W ujęciu rocznym spadek odnotowano wśród wydatków m.in. na transport (o 12,3%), rekreację i kulturę (o 2,8%).

W strukturze wydatków dominowały te związane z zakupem towarów i usług konsumpcyjnych kształtując się na poziomie 95,6% (o 0,1 p. proc. więcej w stosunku do poprzedniego roku). Najistotniejszą grupę stanowiły wydatki na żywność i napoje bezalkoholowe, na które gospodarstwa domowe przeznaczają przeciętnie 22,1% ogółu wydatków (o 0,5 p. proc. więcej niż w 2018 r.). Znaczącą grupą wydatków były opłaty ponoszone przez gospodarstwa domowe z tytułu użytkowania mieszkania i za korzystanie z nośników energii. W 2019 r. stanowiły one przeciętnie 17,6% ogółu wydatków (o 0,9 p. proc. więcej niż w 2018 r.).

Struktura wydatków gospodarstw domowych województwa mazowieckiego nie odbiegała znacząco od struktury tych wydatków w kraju. Największą różnicę odnotowano w wydatkach na żywność i napoje bezalkoholowe, na użytkowanie mieszkania i nośniki energii oraz łączność, których udział w województwie był odpowiednio o 3,0 p. proc. i po 0,4 p. proc. niższy niż średnio w kraju. Natomiast wyższy od średniej krajowej był udział wydatków na restauracje i hotele o 1,4 p. proc., rekreację i kulturę o 0,7 p. proc., zdrowie o 0,6 p. proc. oraz na transport o 0,5 p. proc.

Spożycie artykułów żywnościowych

Wyniki badań budżetów gospodarstw domowych dostarczają informacji o spożyciu ilościowym artykułów żywnościowych zakupionych (za gotówkę i na kredyt) lub w inny sposób pozyskanych przez gospodarstwo domowe (z własnego gospodarstwa rolnego lub z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek; otrzymanych nieodpłatnie itp.).

W 2019 r. w województwie mazowieckim, w porównaniu z rokiem poprzednim, spadło spożycie m.in. cukru (o 11,9%), pieczywa (o 5,6%), mleka (o 5,0%), kawy, herbaty, kakao (o 4,3%), ryb i owoców morza (o 3,6%), mięsa (o 2,7%), jaj (o 2,5%). Wzrosło natomiast spożycie np. jogurtów (o 5,6%), serów i twarogów (o 3,5%), soków owocowych i warzywnych (o 2,9%), owoców (o 1,3%).

W porównaniu z przeciętnym spożyciem w kraju w województwie mazowieckim odnotowano większe spożycie na osobę takich artykułów jak: owoce oraz wody mineralne i źródlane (po 6,9%), jogurty (o 5,6%), soki owocowe i warzywne (o 1,9%).

Mniejsze było natomiast spożycie np. olejów i tłuszczów (o 13,3%), mięsa surowego (o 8,4%), kawy, herbaty, kakao (o 8,3%), cukru (o 7,5%), mleka (o 7,3%), wędlin i pozostałych przetworów mięsnych (o 4,6%), pieczywa (o 3,4%).

Wydatki na żywność i napoje bezalkoholowe oraz użytkowanie mieszkania i nośniki energii stanowiły prawie 40% ogółu wydatków gospodarstw domowych

W 2019 r., podobnie jak w latach poprzednich, utrzymała się tendencja spadkowa spożycia większości artykułów żywnościowych

Wypośażenie w przedmioty trwałego użytkowania

W 2019 r., podobnie jak w roku poprzednim, powszechnie występującymi w gospodarstwach domowych dobrami trwałego użytkowania były urządzenia takie jak: telefony komórkowe, pralki automatyczne czy odbiorniki telewizyjne. W urządzenie z dostępem do Internetu było wyposażonych 82% badanych gospodarstw domowych, ponad 67% gospodarstw posiadało samochód osobowy, a blisko 60% kuchenkę mikrofalową oraz urządzenie do odbioru telewizji satelitarnej lub kablowej.

W porównaniu z 2018 r. zmniejszył się udział gospodarstw domowych wyposażonych np. w sprzęt do odbioru, nagrywania i odtwarzania dźwięku (o 6,4 p. proc.), telefon stacjonarny (o 5,2 p. proc.), odbiornik telewizyjny (o 1,9 p. proc.), urządzenie do odbioru telewizji satelitarnej lub kablowej (o 1,2 p. proc.). Wzrost odsetka gospodarstw domowych wystąpił natomiast w przypadku wyposażenia np. w zmywarkę do naczyń (o 6,2 p. proc.), urządzenie z dostępem do Internetu (o 4,6 p. proc.), smartfon (o 2,6 p. proc.), samochód osobowy (o 1,5 p. proc.).

W stosunku do średniej krajowej, w województwie mazowieckim odnotowano większy odsetek gospodarstw domowych wyposażonych m.in. w drukarkę (o 4,7 p. proc.), komputer osobisty oraz zmywarkę do naczyń (po 3,3 p. proc.), urządzenie z dostępem do Internetu (o 1,4 p. proc.).

Mniejszy niż średnio w kraju był udział gospodarstw domowych wyposażonych np. w urządzenie do odbioru telewizji satelitarnej lub kablowej (o 4,2 p. proc), kuchenkę mikrofalową (o 3,6 p. proc.), odbiornik telewizyjny oraz sprzęt do odbioru, nagrywania i odtwarzania dźwięku (po 3,3 p. proc.).

Zmniejszył się odsetek gospodarstw domowych wyposażonych w przedmioty trwałego użytkowania starej generacji

Subiektywna ocena sytuacji materialnej gospodarstw domowych

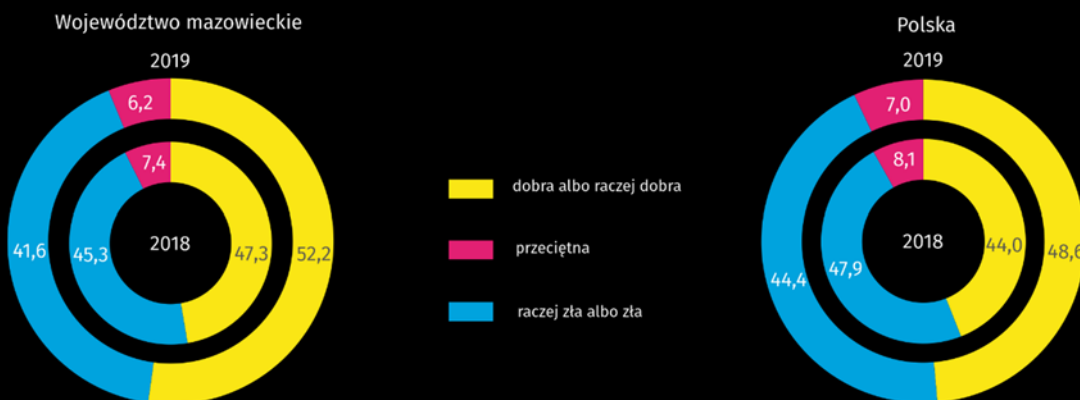
Obserwowana w 2019 r. poprawa sytuacji materialnej gospodarstw domowych miała wpływ na lepszą ocenę ich aktualnej sytuacji finansowej. W skali roku nadal utrzymała się wysoka nadwyżka dochodów nad wydatkami, co pozwoliło gospodarstwom domowym na zwiększenie swoich oszczędności.

W 2019 r. jako dobrą albo raczej dobrą określiło 52,2% gospodarstw (w Polsce 48,6%), a 6,2% jako raczej złą albo złą (w kraju 7,0%). Jako przeciętną swoją sytuację postrzegało 41,6% gospodarstw (dla Polski średnia wynosiła 44,4%).

W województwie mazowieckim w skali roku nastąpił wzrost odsetka gospodarstw domowych oceniających swoją sytuację materialną jako dobrą albo raczej dobrą o 4,9 p. proc. (w Polsce o 4,6 p. proc.) oraz spadek odsetka gospodarstw postrzegających ją jako raczej złą albo złą o 1,2 p. proc. (w kraju o 1,1 p. proc.). Zmniejszył się także udział osób określających swoją sytuację jako przeciętną o 3,7 p. proc. (dla Polski spadek wyniósł 3,5 p. proc.).

W skali roku odnotowano wzrost odsetka gospodarstw domowych oceniających swoją sytuację jako dobrą albo raczej dobrą

Wykres 3. Subiektywna ocena sytuacji materialnej gospodarstw domowych (w %)

Tablica 2. Przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę w gospodarstwach domowych

WYSZCZEGÓLNIENIE	2018	2019		
	w złotych		2018=100	w odsetkach
OGÓŁEM ^a	1421,13	1476,26	103,9	100,0
W tym towary i usługi konsumpcyjne ^{ab}	1357,17	1411,84	104,0	95,6
w tym:				
żywność i napoje bezalkoholowe	306,78	326,39	106,4	22,1
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	34,15	35,24	103,2	2,4
odzież i obuwie	72,30	74,82	103,5	5,1
użytkowanie mieszkania i nośniki energii	237,85	259,45	109,1	17,6
wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	83,14	85,76	103,2	5,8
zdrowie	75,72	84,30	111,3	5,7
transport	171,30	150,21	87,7	10,2
łącznie ^c	47,07	59,11	125,6	4,0
rekreacja i kultura ^d	110,82	107,68	97,2	7,3
edukacja ^e	24,38 ^f	27,52	112,9	1,9
restauracje i hotele	91,42	92,56	101,2	6,3
pozostałe towary i usługi ^a	91,96	98,80	107,4	6,7

a łącznie z wydatkami na ubezpieczenie na życie. b łącznie z kieszonkowym nieuwzględnionym w podziale według rodzajów wydatków. c łącznie z wydatkami na usługi internetowe. d Bez wydatków na usługi internetowe. e łącznie z wychowaniem przedszkolnym. f Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi 11,10%.

Tablica 3. Przeciętne miesięczne spożycie niektórych artykułów żywnościowych na 1 osobę w gospodarstwach domowych

WYSZCZEGÓLNIENIE	2018	2019
Pieczywo i produkty zbożowe ^a w kg	5,43	5,28
w tym pieczywo ^b	3,05	2,88
Mięso ^c w kg	4,86	4,73
w tym:		
mięso surowe ^c	2,70	2,63
wędliny i pozostałe przetwory mięsne ^d	1,92	1,88
Ryby i owoce morza ^e w kg	0,28	0,27
Mleko ^f w l	2,80	2,66
Jogurty w kg	0,54	0,57
Sery i twarogi ^g w kg	0,85	0,88
Jaja w szt.	10,98	10,71
Oleje i tłuszcze ^h w kg	0,93	0,91
Owoce ⁱ w kg	4,00	4,05
Warzywa w kg	7,86	7,68
Cukier w kg	0,84	0,74
Kawa, herbata, kakao w kg	0,23	0,22
Wody mineralne i źródlane w l	6,26	6,18
Soki owocowe i warzywne w l	1,03	1,06

a Bez mąki ziemniaczanej. b Bez pieczywa chrupkiego, tostowego i cukierniczego. c Łącznie z boczkiem surowym. d Łącznie z wyrobami garmażeryjnymi; bez przetworów podrobowych. e Bez marynat, przetworów ze zwierząt morskich i słodkowodnych, wyrobów garmażeryjnych i panierowanych oraz konserw rybnych. f Bez zagęszczonego i w proszku. g Bez serków słodkich. h Bez boczku surowego. i Łącznie z nasionami i pestkami jadalnymi.

Tablica 4. Gospodarstwa domowe wyposażone w niektóre przedmioty trwałego użytkowania ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2018	2019
	w % ogółu gospodarstw domowych	
Telefon komórkowy	97,3	97,3
w tym smartfon	69,6	72,2
Pralka automatyczna	94,7	94,4
Odbiornik telewizyjny	94,5	92,6
Urządzenie z dostępem do Internetu ^b	77,0	81,6
Komputer osobisty	76,6	76,1
w tym laptop, tablet	67,3	65,7
Samochód osobowy	65,6	67,1
Rower (bez dziecięcego)	61,1	61,0
Sprzęt do odbioru, nagrywania i odtwarzania dźwięku ^c	67,0	60,6
Kuchenka mikrofalowa	59,0	59,2
Urządzenie do odbioru telewizji satelitarnej lub kablowej	59,6	58,4
Zmywarka do naczyń	37,2	43,4
Drukarka	37,5	37,5
w tym drukarka wielofunkcyjna	26,1	26,3
Telefon stacjonarny	22,2	17,0
Kuchenka elektryczna z płytą ceramiczną, indukcyjną	17,9	16,9

a Opracowano na podstawie stanu w końcu poszczególnych kwartałów. b Komputery, laptopy, tablety, telewizory, smartfony, inne posiadające dostęp do Internetu. c Obejmuje radio, radiomagnetofon, radio z odtwarzaczem płyt kompaktowych lub radiomagnetofon z odtwarzaczem płyt kompaktowych, wieżę.

W przypadku cytowania danych Głównego Urzędu Statystycznego prosimy o zamieszczenie informacji: „Źródło danych GUS”, a w przypadku publikowania obliczeń dokonanych na danych opublikowanych przez GUS prosimy o zamieszczenie informacji: „Opracowanie własne na podstawie danych GUS”.

Opracowanie merytoryczne:
Urząd Statystyczny w Warszawie
Dyrektor Zofia Kozłowska
Tel.: 22 464 23 15

Rozpowszechnianie:
Centrum Informacji Statystycznej
Marcin Kałuski
Tel: 22 464 20 91
e-mail: m.kaluski@stat.gov.pl

Obsługa mediów

tel.: 22 464 20 91

e-mail: m.kaluski@stat.gov.pl

warszawa.stat.gov.pl

@Warszawa_STAT

Powiązane opracowania

[Sytuacja gospodarstw domowych w 2019 r. w świetle wyników badania budżetów gospodarstw domowych](#)

Temat dostępny w bazach danych

[BANK DANYCH LOKALNYCH -> Gospodarstwa domowe](#)

[Badanie BGD - warunki materialne ludności według województw](#)

Ważniejsze pojęcia dostępne w słowniku

[Budżet gospodarstwa domowego](#)

[Dochód do dyspozycji](#)

[Dochód rozporządzalny gospodarstwa domowego](#)

[Gospodarstwo domowe](#)

[Spożycie artykułów żywnościowych w gospodarstwie domowym](#)

[Subiektywna ocena sytuacji materialnej gospodarstw domowych](#)

[Wydatki gospodarstwa domowego](#)

[Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne](#)

[Wyposażenie gospodarstw domowych](#)

